ΑΡΘΡΟ

Απαραίτητο το νέο πλαίσιο για τους φοροτεχνικούς

Είναι γεγονός πως με τις τελευταίες θεσμικές εξελίξεις το φορολογικό σύστημα της χώρας, με χαρακτήρα έντονα φοροεισπρακτικό, έχει «ξεφύγει» από πλευράς πολυπλοκότητας και αυστηρότητας, γεγονός που πέρα από τη σύγχυση, εύλογα δημιουργεί αυξημένη «ένταση επαγγελματικής ευθύνης» στους λογιστές- φοροτεχνικούς. Ωστόσο, η όλη κατάσταση θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ψυχραιμία και με βάση τη διεθνή πρακτική. Ο λογιστής - φοροτεχνικός, όπως και κάθε επαγγελματίας που παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες - καταναλωτές (φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις), μοιραία αναλαμβάνει και ευθύνες απέναντί τους. Ειδικότερα, πέρα από την επιμέλεια που οφείλει να επιδεικνύει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του παραμένει, σύμφωνα με το νόμο, υπόλογος για τα τυχόν λάθη ή παραλείψεις του που μπορεί να ζημιώσουν τον εκάστοτε πελάτη του. Μιλάμε για την επαγγελματική ευθύνη η οποία σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική ασφαλίζεται. Δηλαδή, με βάση κάποιο συμφωνητικό (Ασφαλιστήριο) και έναντι πληρωμής κάποιου σχετικά μικρού ποσού (ασφάλιστρα), αναλαμβάνει κάποια ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση για λογαριασμό του ασφαλισμένου λογιστή- φοροτεχνικού.

Του Γιώργου Κουτίνα

Ο κ. Γιώργος Κουτίνας είναι εμπειρογνώμων σε θέματα ασφάλισης αστικής ευθύνης, επιχειρηματικών κινδύνων & τεχνικών έργων και διευθύνων σύμβουλος της «Κουτίνας Α.Ε.- Μεσίτες Ασφαλίσεων», Εξουσιοδοτημένοι Αντιπρόσωποι Lloyd's (info@gkoutinas.gr - www.gkoutinas.gr).

Η απειλή αυστηρών προστίμων φαίνεται να είναι το μείζον θέμα όταν δεν συνάδει με δοκιμασμένη διεθνή πρακτική στη διευθέτηση θεμάτων ευθύνης στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου και του κώδικα δεοντολογίας στην άσκηση συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Αυτό ισχύει διεθνώς και αποτελεί πάγια καταξιωμένη πρακτική σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες. Στην Ελλάδα, τουλάχιστον μέχρι τώρα, μια τέτοια ασφάλιση είναι ακόμη σχετικά άγνωστη. Θα έλεγε κανείς, παραμένει στα αζήτητα λόγω έλλειψης αντικειμενικής πληροφόρησης των λογιστών- φοροτεχνικών για τη χρησιμότητα μιας αξιόπιστης ασφαλιστικής κάλυψης. Βέβαια οι καιροί αλλάζουν, η κοινωνία εξελίσσεται και η παγκοσμιοποιημένη οικονομία επιβάλλει νέες απαιτήσεις και νέους κανόνες ανταγωνισμού. Σε ένα τέτοιο κοινωνικό - οικονομικό περιβάλλον, τα τελευταία τρία χρόνια, προέκυψε στη χώρα μας και η πρωτόγνωρη οικονομική κρίση, απόρροια μιας ιδιότυπης πολιτικής - κοινωνικής παρακμής. Ενα από τα βασικά στοιχεία των θεσμικών εξελίξεων είναι και το νέο εκσυγχρονισμένο φοροεισπρακτικό σύστημα που λόγω της βιαιότητας που πάει να εφαρμοστεί ενέχει, για πολλούς, χαρακτηριστικά υπερβολικής αυστηρότητας και «παραλογισμού».

Πρόστιμα και ασφαλίσιμη επαγγελματική ευθύνη: Κάποια πρόβλεψη για δυνατότητα επιβολής προστίμων είναι λογικό να υπάρχει σε ένα νομοθέτημα. Ωστόσο η απειλή αυστηρών προστίμων φαίνεται να είναι το μείζον θέμα, όταν δεν συνάδει με δοκιμασμένη διεθνή πρακτική στη διευθέτηση θεμάτων ευθύνης, στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου και του κώδικα δεοντολογίας στην άσκηση συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Κάθε φορά που προκύπτει παρόμοιο θέμα ευθύνης - προστίμου θα πρέπει να εξετάζεται η ενδεχόμενη επαγγελματική ευθύνη του λογιστή - φοροτεχνικού. Δηλαδή, θα πρέπει να διερευνάται η φύση της παράβασης (αμέλεια ή σκοπιμότητα που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί δόλος - βαριά αμέλεια), καθώς και ο τρόπος επιβολής του εκάστοτε προστίμου σε σχέση με το ύψος του.

Με δεδομένο πως στην πράξη μπορεί και είναι λογικό να υπάρχουν πρόστιμα εις βάρος κάποιου λογιστή - φοροτεχνικού, το βασικό ερώτημα σε σχέση με την ασφάλιση είναι: Το Ασφαλιστήριο Επαγγελματικής Ευθύνης Λογιστή - Φοροτεχνικού αποζημιώνει τυχόν πρόστιμα; Αν μιλάμε για πρόστιμα εις βάρος του ίδιου του λογιστή -φοροτεχνικού, η αυθόρμητη αντικειμενική απάντηση είναι: Οχι, χρηματικά πρόστιμα ή διοικητικές ποινές παραδειγματισμού δεν αποζημιώνονται ασφαλιστικά. Διεθνώς, αποτελούν βασική και μη εξαγοράσιμη εξαίρεση σε όλα τα αξιόπιστα ασφαλιστήρια. Δηλαδή, δεν μπορεί να αρθεί η εξαίρεση αυτή ούτε με καταβολή κάποιου πρόσθετου ασφαλίστρου.

Επιβάλλεται εξορθολογισμός στο θεσμικό πλαίσιο: Σημειώνεται πως ένα ασφαλιστήριο επαγγελματικής ευθύνης καλύπτει αξιώσεις αποζημίωσης που εγείρονται από τρίτους εις βάρος του ασφαλισμένου και όχι από τον ίδιο. Βέβαια, αν ένα πρόστιμο καταλογιστεί εις βάρος του φορολογούμενου, δηλαδή του πελάτη του, ο τελευταίος μπορεί κάλλιστα να στραφεί κατά του λογιστή - φοροτεχνικού του και να ζητήσει αποζημίωση από αυτόν, επικαλούμενος εξ αμελείας λάθος ή παράλειψη από την πλευρά του. Σε μια τέτοια περίπτωση, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί πως η ασφάλιση καλύπτει αποκλειστικά αξιώσεις που ανάγονται σε αστική ευθύνη (εξ αμελείας λάθη ή παραλείψεις) και όχι σε περιπτώσεις παρανομίας (δόλος, απάτη) που συνιστούν ποινική ευθύνη. Η όποια ποινική ευθύνη δεν ασφαλίζεται. Αποτελεί κίνδυνο που, βάσει νόμου, ανάγεται σε τιμωρία (πρόστιμο, στέρηση δικαιωμάτων ή φυλάκιση).

Ο λογιστής - φοροτεχνικός παραμένει σύμφωνα με το νόμο υπόλογος για τα τυχόν λάθη ή παραλείψεις του. Μιλάμε για την επαγγελματική ευθύνη η οποία σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική ασφαλίζεται. Στην Ελλάδα, μια τέτοια ασφάλιση είναι ακόμη σχετικά άγνωστη.

Κατά συνέπεια, με βάση τα παραπάνω, τυχόν ισχυρισμός πως ένα ασφαλιστήριο μπορεί να καλύπτει πρόστιμα, θα ήταν ενάντια στις διατάξεις του νόμου. Δηλαδή, θα ήταν παράνομο, άκυρο ή κάτι διαφορετικό και δεν θα έπρεπε να ονομάζεται Ασφαλιστήριο Αστικής Ευθύνης.

Ωστόσο, ορισμένοι διατείνονται πως στην εγχώρια αγορά (στην Ελλάδα όλα γίνονται) κυκλοφορούν ασφαλιστήρια που ρητά αναφέρουν πως αποζημιώνουν - καλύπτουν πρόστιμα! Εδώ, η απάντηση είναι: Δεν είναι ασφαλιστήρια που να υπόκεινται στους κανόνες και στη νομοθεσία της ασφαλιστικής αγοράς, η οποία είναι υποχρεωμένη να ακολουθεί διεθνείς κανόνες και αρχές.

Δεν υπάρχει λογική με νομικό έρεισμα στο να καλύπτει άμεσα η ασφάλιση πρόστιμα από ποινικές - διοικητικές ευθύνες, στις οποίες ως γενεσιουργός αιτία θεωρείται η σκοπιμότητα και ο δόλος. Βέβαια, είναι ευνόητο πως τυχόν σοβαρές περιπτώσεις προστίμων πρέπει απαραίτητα να δηλώνονται στην ασφαλιστική εταιρεία, η οποία είναι υποχρεωμένη να τα διερευνά και αντίστοιχα να αποζημιώνει ή με επιχειρήματα να επιφυλάσσεται. Σε μια τέτοια διαδικασία είναι σίγουρο πως το σύστημα, με βάση την ευρύτερη ευρωπαϊκή πρακτική εμπειρία και τη σχετική νομολογία, θα επιβάλλει σταδιακά τους απαραίτητους κανόνες εξορθολογισμού στα θέματα προστίμων, αποζημιώσεων και επαγγελματικής ευθύνης.

Δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνει επέκταση σε περαιτέρω ανάλυση του θέματος. Ο κάθε έξυπνος και σωστά σκεπτόμενος επαγγελματίας ή απλός πολίτης, είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται σκοπιμότητες ή «οθωμανοβαλκανικές» κουτοπονηριές, που η αγορά μας έχει συνηθίσει. Και, δυστυχώς, είναι αρκετοί αυτοί που ακόμη πιστεύουν πως μπορεί να συνεχίζει να το κάνει!

Οι σημερινοί επαγγελματίες λογιστές - φοροτεχνικοί, που είναι αποφασισμένοι να επιβιώσουν στο σύγχρονο κοινωνικό -οικονομικό περιβάλλον απαιτήσεων και ανταγωνισμού, δεν έχουν τίποτε να φοβηθούν για την άσκηση του επαγγέλματός τους όταν συνειδητά ενεργούν ως επαγγελματίες και αξιώνοντας τη λογική αμοιβή τους, θελήσουν να είναι «θωρακισμένοι» με ένα άρτιο και αξιόπιστο Ασφαλιστήριο Επαγγελματικής Ευθύνης.

[SID:8439553]